Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САҤА ОЛОХ

Хаһыат 1931 сыл алтынньы ыйтан тахсар

ССКП ЧУРАПЧЫТААҔЫ РАЙКОМУН УОННА ҮЛЭҺИТТЭР ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОННААҔЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

№ 65 (4955) | 1977 сыл. Бэс ыйын 2 күнэ чэппиэр | Сыаната 2 харчы

Саамай киэҥ представительстволаах

«Биһиги советскай дойдубут», «Биһиги — советскай дьоммут», «Советскай олох сиэрэ» диэн этэхтэн тиһэбит да, үксүгэр ити сөбүллэр хайдахтаах дириҥ ис хоһоонноохторун санныы бараачыыт суох: кинилэр биһиэхэ, олохпут, тыынар салгыммыт курдук, эпиитигэр-хаамыытыгар иҥэн хаалбыттар.

Өссө 1905 сыллаахха нуучча маҥнайгы революциятыгар норуот массаларынан айыллыбыт Советтар Улуу Октябрьскай социалистическай революция кэнниттэн биһиги дойдубутугар общество уонна государство дьыалаларын баһылааһына эйгэлэригэр салайар буолбут үлэһиттэр былаастарын политическай форматыгар кубулуйбуттара. «Аан дойдуга аан бастаан,— диэбитэ В. И. Ленин,—биһиэхэ, Россияҕа, государство былааһа массабай тэрилтэлэргэ—Советтарга, кэлэһүппэттэри туоратан туран, аҕардас рабочайдар, аҕардас үлэһит баһыылайдар эрэ кииралларин уонна государственнай былаас бүүс-бүтүннүү кини Советтарга бэриллэрин курдук тэриллиннэ» (Айымньыларын тол. хом. 38 т., 238 стр.).

Советтарга—Верховнайдартан сельскайдарга тиийэ—депутаттары быыбардааһын социалистическай демократия бүттүүн норуоту долгутар улахан быраһыннык быһыытынан барар. Быйыл бэс ыйын 19 күнүгэр буолуохтаах олохтоох Советтар быыбардара уратыылаах: кинилэргэ бэлэмнэнии Улуу Октябрьскай социалистическай революция, Советскай былаас — норуот былааһын, биһиэхэ тыын наадалаахпыт 60 сыла туолара чугаһаан иһэр кэмигэр сырдыыр.

166 тыһ. олохтоох, ол иһигэр 145 кыраайдардааҕы, уобаластардааҕы, уокуруктардааҕы, 5,5 тыһ. оройуоннардааҕы, куораттардааҕы уонна куораттар оройуоннарынааҕы, 45 тыһ. кэриҥэ бөһүөлэктэрдээҕи уонна сельскай Советтарга — барыларыгар үлэһиттэр дойду саамай бастыҥ, достойнай уолаттарын уонна кыргыттарын талыахтара. Кинилэри кистэлэҥ куолаһыйыынан дойду 18 сааһыттан үөһээ саастаах олохтоох дьоннора бука бары талыахтара.

Депутаттар састааптара үүммаахтык сэргэрдыллаах. Ол Советтар үлэлэригэр—куорат уонна тыа сирин араастаан саҥа мөлүйүөнүнэн үлэһиттэрин тардар кыахтаах барар. Билиҥҥи былаас олохтоох органнарыгар 2 мөл. 203 тыһыынчаттан тахса депутаттар үлэлииллэр, кинилэр 67,7 бырыһыаннара рабочайдар уонна колхозтаахтар. Манна сүүстэн тахса нациялар уонна народностар представителлэрэ бааллар. Депутаттар аҥардара кэриҥэ — дьахталлар. Хас үһүс депутат отуттан аллараа саастаах.

Былаас органнарыгар бэйэлэрин саамай бастыҥ дьоннорун ыытыылаахтарын талан туран, советскай дьоннор депутаттар бэйэлэрин үлэлэригэр уопсай государственнай интэриэстэрин салайтаралларын, нэһилиэнньэ бэйэлэрин уонна кыһалҕаларын учуоттууларын, быыбардааччылар накаастарын олоххо киллэриллэрин эрэннэр. Норуот талыылаахтарын эбээһиннэстэрэ депутаттар статустарын туһунан Сокуоҥҥа ыйыллар. Норуот итэҕэлин ылан туран, депутаттар кини иннигэр үлэлэрин түмүгүн сүгэллэр, киниэхэ отчуоттууллар. Депутаттарын итэҕэли толорботобуна, быыбардааччылар куолаһынан кинини төттөрү ыҥырыахтарын сөп. Кинилэр уон сылга олохтоох Советтар састааптарыттан, ити курдук, 4 тыһ. депутаттар төттөрү ыҥырыллыбыттар.

Советтар күүстэрэ — массабастарыгар, бэйэлэрин мөлүйүөнүнэн рабочайдары, колхозтаахтары сулууспалаахтары тардыыларыгар. Биһиэхэҕэ государстваны салайыыга, диэн ыйбыта В. И. Ленин, үлэһиттэр бүүс-бүтүннүү кыттыыннарыы наада.

Ленин ити кэриэһинэн салайтаран, коммунистар партията, Советскай правительство үлэһиттэр депутаттарын Советтарын бөҕөргөтүүгэ, кинилэр массаны сибээстэрин бары дьаһалларынан кэҥэтиигэ кыһаналлар. Билиҥҥи государственнай былаас

(Бүтүүтүн 2-с стр. көр).

Михаил Михайлович СИДОРОВ

16 №-дээх Дьабыылатааҕы уокуруктааҕы комиссията депутакка кандидатынан Карл Маркс аатынан совхоз механизатора Михаил Михайлович Сидоровы регистрациялаата.

Таб. Сидоров 1950 сыллаахха Чурапчы оройуонун Болугур нэһилиэгэр колхозтаах кэргэннэгэр төрөөбүтэ. Омугунан саха, ЫБСЛКС чилиэнэ.

1968 сыллаахха Амма орто оскуолатын бүтэрэн баран комсомольскай путевканан колхозка үлэлии тахсыбыта. Кини механизацияҕа сыһыаннааҕын билэн, колхоз салалтата 13 №-дээх Одьулууннааҕы СПТУ-га үөрэххэ ыытар.

1970—1971 сылларга Советскай Армия кэккэтигэр сулууспалаабыта. 1972 сылтан Одьулуун отделениетыгар тракторыһынан үлэлиир.

Көрсүө-сэмэй, дьоҕурдаах уол дьонун-сэргэтин ытыктабылын ылла, ордук ыччат ортотугар улахан авторитеттаах. Колхоз комсомольскай тэрилтэтин бюротун чилиэнинэн, хас да төгүл олохтоох комсомольскай тэрилтэ секретарынан талыллыбыта. Билиҥҥи Одьулууннааҕы цеховой комсомольскай тэрилтэ бюротун чилиэнэ, нэһилиэк Советын депутата.

Михаил Михайлович активнай производственнай уонна общественнай үлэтин иһин совхоз дирекциятын, ЫБСЛКС райкомун грамоталарынан наҕараадаламмыта.

Анастасия Степановна ГОВОРОВА

Чурапчы оройуонугар Хатылы нэһилиэгэр колхозтаах кэргэнигэр төрөөбүтэ, Орто үөрэхтээх, 1973 сылтан ЫБСЛКС чилиэнэ.

1975 сыллаахха Хатылы орто оскуолатын бүтэрэн баран, комсомольскай путевканан Субуруускай аатынан совхоз Хатылытааҕы отделениетыгар ынаһыксытынан үлэлии тахсыбыта. Эдэр ынаһыксыт үлэлиир коллективын общественнай олоҕор активнайдык кыттар.

Хатылы отделениетын рабочайдара, инженернай-техническэй үлэһиттэрэ уонна сулууспалаахтара 27 №-дээх Харбалатааҕы быыбардыыр уокурукка депутакка кандидатынан биир санаанан туруорбуттарын ити уокуруктааҕы быыбар комиссията регистрациялаата.

Ленинскэй доҕордоһуунан күүстээхпит

ССКП КК ыам ыйынааҕы Пленумун түмүктэрэ—советскай дьоннор болҕомтолорун киинигэр. Рабочайдар, колхозтаахтар, советскай интеллигенция представителлэрэ, Пленум уураахтарын биир санаанан биһирээн туран, советскай норуот Коммунистическай партия салалтатынан ситиспит аан дойду үрдүнэн суолталаах историческай кыайыыларынан киэн туттуулаах чувстволаах долгуйаллар. Чуолаан, Конституция Быраабаатар национальнай-государственнай тутулуу боппуруостарын быһаарыы элбэх национальностаах биһиги Союзпут уопсай интэриэстэрин уонна кинини үөскэтэр хас биирдии республикалар интэриэстэрин дьиҥнээх демократическайдык дьүөрэлээһинин хааччыйарын, Советскай дойду бары нациялара уонна народностара дэгиттэр чэчиргээн сайдыыларын уонна халбаҥа суох чугаһыылларын хааччыйарын туһунан ССКП КК Генеральнай секретара, Конституционнай Комиссия Председателэ табаарыс Л. И. Брежнев дакылаатыгар этиллибит балаһыанньа улахан сэргээһинин ылла.

Ыам ыйынааҕы Пленум туһунан иһитиннэрии строкаларын ааҕа-ааҕа, Ижевскайдааҕы металлургическай завод прокатчига, ССРС Верховнай Советын депутата И. Курбатов бэйэтин санаатын этэр: Мин, металлург-рабочай, государственнай былаас үрдүкү органнарыгар ахсааннаах аҕыйах удмурт норуотун представителэ, киэн туттабын уонна долгуйабын. Норуоттар Ленинскэй партиянан салаллар быраатты кэргэннэригэр киирсэн, мин Удмуртиям, урукку Россия империятын хаалыылаах муннуга, социальнай сайдыы суолунан бу хатыыардыы хардыылаата. ССРС саҥа Конституциятыгар биһиги элбэх национальностаах дойдубутугар тахсыбыт улуу социальнай-экономическай уларыйыылар көрдөрүллүөхтэрэ.

Саха сирин баайын-дуолун чинчийээччилэр доҕордуу кэргэниинэн үлэлииллэр. Ол туһунан «Якутнефтегазразведка» трест буровой маастара Н. Журавлев кэпсиир. Биһиги бары, диэтэ кини, дойду саамай хотугу автономнай республикатын олоҕор тахсыбыт сүрүн уларыйыылар тыыннаах туоһуларынан уонна кыттыылаахтарынан буолабыт. Бастакы Конституция ылыллар кэмигэр сахалар кэм да буор үүтээннэргэ, оттон эбээнкилэр уонна эбээннэр ураһаларга олорбут эбит буоллахтарына, билиҥҥи элбэх мэндиэмэннээх, табыгастаах үсүлүөбүйэлардаах дьиэлэргэ олороллор. Саха сирин куораттарыгар уонна дэриэбинэлэригэр ыаллар олорор дьиэлэригэр гааһы киллэрии түргэн тэтиминэн барар, күөх уматык Якутскайдааҕы ГРЭС турбиналарын эргитэр. Бу хотугу кыраай баайын-дуолун баһылааһыныгар 60-тан тахса национальностар представителлэрэ үлэлиибит.

ССКП КК ыам ыйынааҕы Пленумун уураахтарын иһитиэк ойоон туран, советскай дьоннор Улуу Октябрь 60 сыла туолуутугар чиэһинэр ылыммыт эбээһэтэльстибаларын ситиһиилээхтик олоххо киллэрэргэ, партия ыйыылары толорор туһугар туох баар күүстэрин уурарга эрэннэрэллэр.

ССТА.

Оройуон Советыгар депутакка кандидаттар

Мария Андреевна НИКИТИНА

1946 сыллаахха Хайахсыт нэһилиэгэр колхозтаах кэргэннэ төрөөбүтэ. Саха, үрдүк үөрэхтээх, ССКП чилиэнэ.

Кини 1964-1968 сс. Якутскайдааҕы культурнай-сырдатар училищены ситиһиилээхтик үөрэнэн бүтэрбитэ уонна Үүс-Алдан оройуонугар Тандатааҕы Культура дьиэтигэр художественнай салайааччынан үлэлээбитэ. Ити кэнниттэн биһиги оройуоммутугар райсовет исполкомун культураҕа отделын инспекторынан, Чурапчытааҕы народнай театр режиссерунан үлэлээбитэ. Мария Андреевна үлэлии-үлэлии кэтэхтэн үөрэнэн Илин Сибииирдээҕи Культура институтун режиссерскай отделениетын бүтэрбитэ, 1974 сылтан оройуоннааҕы Культура дьиэтин директорынан үлэлиир.

Таб. Никитина Иркутскайга, Москваҕа, Магаданҥа буолуталаабыт үүс-уран самодеятельноһы көрүүлэргэ ситиһиилээхтик кыттыталаабыта. Кини «Тохсус пятилетка ударнига» знагынан, Саха АССР Культуратын министерствотын, культура үлэһиттэрин профсоюһун обкомун, ССКП райкомун, райсовет исполкомун Бочуоттаах грамоталарынан, Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Бочуоттаах грамотатынан наҕараадаламмыта. Чурапчы сельсоветын исполкомун, ЫБСЛКС райкомун бюротун чилиэнэ.

Мария Андреевна Никитина оройуоннааҕы Совет быыбарыгар 40 №-дээх Дзержинскайдааҕы уокуруктан депутакка кандидатынан регистрацияланна.

ТАБААРЫС БЫЫБАРДААЧЧЫЛАР! КОММУНИСТАР УОННА ПАРТИЯҔА СУОХТАР ТУЛХАДЫЙБАТ БЛОКТАРЫН КАНДИДАТТАРЫН ИҺИН БЫЫБАР КҮН БУКА БАРЫ, БИИР КИҺИ КУРДУК, КУОЛАСТЫН БИЭРИЭҔИҤ!

Октябрь страницалара

ЛЕНИНГРАД. Манна Херсонскай уулусса 5 №-дээх дьиэтин 9 №-дээх квартиратыгар В. Д. Бонч-Бруевич кэргэнинниин В. М. Величкиналыын олоро сылдьыбыттара. Бу кэргэнниилэр В. И. Ленини кытары уһун сылларга доҕордоһуттара уонна биир үлэлээбиттэрэ.

Владимир Ильич 1917 сыллаахха муус устар 4 күнүгэр эмиграцияттан кэлэн баран Бонч-Бруевичтарга хаста да сылдьыбыта, кинилэр квартираларыгар партия салайар үлэһиттэрин сүбэ мунньаҕын ыытыта. Билиҥҥи манна музей-квартира үлэлиир.

СНИМОКТАРГА: хаҥас—Херсонскай уулусса 5 №-дээх дьиэтэ; уҥа—бу дьиэҕэ 1917 сыл сэтинньи 8 күнэ үүнэр түүнүгэр В. И. Ленининэн суруллубут Сир туһунан декрет бэчээттэммит Петроградтааҕы хаһыаттар.

ССТА фотохроникаата.

● МЕХАНИЗАТОР—КИИН ФИГУРА

Бэйэ аналын таба тайаныы

Кыра ардах эрдэхпиттэн массыынаны, тракторы ымсыыра көрөргүн, оттон ити үлүгэрдээх тимир кыыллары тэhииннир шофердартан, трактористартан, уhулуннаах дьон курдук саныан, ытыйан дьулайарым. Массыыналарахан сыддьыс курдук көтөрүн кэрэ-хорoбун шофер буолуохпун, итиинник эллэрдэн баҕарбыта олус баҕарарым. Ол баҕа санаабын аахха барыан дьон кэбистэн киминэх» да эппэт этим. Ол мин эбэтүк саакым үрдүк романтиката, үтүө ырата этэ. Оччолорго ол ырам чуолкай буолуо диэн эрэммэт этим.

Кулуур-дьыллар көтөн ааhыттылар. Мин улаатан, армияҕа сулууспалаан кэлбитим. Колхозум салаатата, мин баҕабын улааппыт курдук, куоракка механизатордар оскуолаларыгар үөрэнэ ыыппыта. Үөрэхпин бүтэрэн тахсыбытым кэннэ дьыалам быстах-остох үлэлэргэ сырытыннарбыттара.

Кини «Сельхозтехникаҕа» кэлбитим. Ол кэмтэн ыла сүүрбиттэн чугаhыыр сыл ааhа оҕуста. «Сельхозтехника» холбоhуга ...» ыыхпын толору, санаабын толорор үлэни биэрбитэ. Оччолоору эдэр эрчимнээх кэhиэ үрэх баар күүспүн-кыахпын, өйбүн-санаабын түмэн үлэлээн, кэлтэн сыл ахсын идэбин сөбүлээн, массыынабын баhылаан испитим, бастыыр шофердар кэккэлэригэр киирэн барбытым.

Ааспыт кэмнээҕи көрдөрүүлэрим бөлөххө тахсан тураллар. Онус пятилетка иккис, юбилейдаах сылын түөрт ыйыгар 81100 тонна-километр былааннаахпын 146900 тонна-километрынан, ол эта 181 бырыhыанан толордум.

Үлэлээбитим тухары, оҕо саастыттан ымсыырбыт-баҕарбыт идэбин таба тайаммын — механизатор буолан, син балачча үрдүк көрдөрүүлэри ситистим диэн саныыбын. Таптыыр идэ киhиэхэ аспыыны, дуоhуйууну, үөрүүнү биэрэр. Таптыыр идэҕэр ис-искиттэн үлүhүйэн үлэлиигин. Оччоҕо сылайбыккын да билбэккин, ыарахан да чэпчиир. Онон идэни таба булунуу — киhи олоҕун биир тутаах боппуруоhа, быhата, киhи дьолун төрдө.

Механизатор үлэтэ кырдьык да үтүө үлэ. Сорохтор маҥнай түбэhиэх соҕус да механизатор буоларга үөрэнэллэр, онтон кэнники бу идэни биhирээн, салстарын тухары бэриниэллэр.

Механизатор хайаан даҕаны техниканы таптыах, кинини харыстыах тустаах. Техническэй көрүүнү кэмигэр, инструкцияҕа ыйыллар болдьоҕун аhарбакка, булгуччу ыытыахха наада. Массыынаны өссө да үчүгэй туруктаах курдук санаан дуу, сылдьа түhээ ини диэн эрэнэн дуу кэмигэр көрбөт-истибэт буолуу кэнники улахан охсуулаах, кэмсилгэннээх.

Сорох механизатордар, хаhан эрэ үөрэммит билиилэрин сыыhынан дуоhуйан, техническэй литератураны аахпакка алдьаталлар. Мин түс бэйэм «За рулем», «Техника — молодежи», «Наука и жизнь» сурунааллары мэлдьи ааҕабын. Онтон техника саҥа ситиhиилэрин, сонуннарын билэбин, ол үлэбэр улаханнык туhалыыр. Кыратынан буоллаҕына, араас арыылар, онуннуохтар састааптарын билбэккэ эрэ кинилэри кыайан таба туттубаккын.

МЕХАНИЗАТОРСКАЙ КАДР биhиэхэ син баар соҕус. Холобур, П. П. Ефимов, П. Г. Климов, Е. Н. Лаврентьев курдук баай опыттаах, бастыыр механизатордар. Эдэрдэртэн Р. Р. Кривошапкин, И. П Макаров — элбэҕи эрэннэрэр үлэhиттэр.

Билигин арыгыhыт киhи, ханнык да идэлээҕин иhин, дьон ытыктабылынан туhаммат, үчүгэй үлэhит буолбат. Оттон механизатор — модун кыахтаах техниканы салайар киhи үлэ кэмигэр арыгы иhэрэ адьаhын сатаммат. Ону хас биирдии механизатор бэркэ диэн билэр да, сорохтор тутуспаттар. «Сельхозтехника» холбоhугуттан Герасимов П. арыгыhыта бэрт буолан уhуллубута. Билигин техника рулугар олорор бырааваларын Игнатьев М. Н., Колесов Е. Е., Неустроев Д. Д. былдьаттылар.

Механизатор, бары атын үлэhиттэр курдук, бастыыр опыты үөрэтиэх, олохтуох кэриҥнээх. «Сельхозтехника» холбоhуга былырыын мэҥэ-хаҥаластар опыттарын туhанан уоҕурдууну киллэриигэ «Быйаҥ» диэн анал звенону тэрийэн үлэлэппитэ. Ол үчүгэй түмүктэри биэрбитэ. Ити биир коструүтүнэн И. Н. Сергеев звенота хас биирдии чилиэнигэр 181 тоннаны оттообута да буолар. Бу чулуу механизатор бэйэтин этиилэригэр уоҕурдуу туhатын чорботон бэлиэтиир уонна быйыл звено чилиэнин баhыгар 200 тоннаны оттуурга эбэhээтэлистибэ ылынна. Быйыл биhиги «Быйаҥ» звено дьыалатын салҕаатыбыт.

«Сельхозтехника» холбоhуга наставничествоны тэрийдэ, опыттаах механизатордарга эдэрдэри сыhыартаата: П. Г. Климовка Н. Пономареву, Е. Н. Лаврентьевка А. Кудрявцевы, миэхэҕэ П. Посельскайы. Эдэр шофер П. Посельскайтан үтүө үлэhит тахсарыгар эрэнэбин. Кини киhи үөрэтэн этиитин барытын ылынар, тута толорон иhэр. Майгысиэр да өттүнэн бэйэтин кыатана туттар, күүстээх санаалаах киhи буолуоҕа. Мин кинниэхэ өйүм-санаам тэhэ кыайарынан көмөлөhөбүн, иннинэ да өттүгэр көмөлөhүөм. Ону мин коммунист механизатор быhыытынан ытык иэhим курдук саныыбын.

ССКП КК механизатордары киин фигураларынан ааттаабыттан улахаанык үөрдүм. Партия уонна правительство механизатордар үлэлэрин үрдүктүк сыаналыылларын бэйэм олоҕум холобуруттан уруккуттан да билэбин. Мин, тыа сирин шофера, сэмэй үлэм үрдүктүк сыаналаммыта. Үлэ Кыhыл Знамята орденынан, Ленинскэй юбилейнай медалынан, «Тохсус пятилетка ударнига» знагынан наҕараадаламмытым.

Кэлин туттар өссө биир наҕараадалаахпын. Ол — «Аварията суох үлэлээhин 1 степеннээх» медала. Маннык медаль 700000 км ханнык да саахала суох айаннаатахха бэриллэр. Мин сүүрбэччэ сыл устатыгар биир да саахала таhаара иликпин. Ол кэбтиэтэ — сэрэхтээхтик, суоллис турутун учуоттаан айаннааhын уонна массыына эгэлэ суох үлэлиирин ситиhии.

Мин итии үрдүк наҕараадаларга эппиэттээн өссө күүскэ үлэлииргэ дьулуhабын. Ону үөhээ ахтыллыбыт үлэм көрдөрүүтэ да туоhулуур. Улуу Октябрь 60 сыла туолуутун кыайыылаахтык көрсөргө бэйэбэр сорук туруорунабын уонна бары биир идэлээхтэрбин үлэ знаматын үрдүктүк тутарга ыҥырабын.

«Саҥа олох» хаhыакка райсовет исполкомун тыа хаhаайыстыбатыгар управлениетын кылаабынай инженерэ В. Н. Попсеев «Механизатор—киин фигура» диэн ыстатыйатын уонна ону дьүүллэhиигэ биир идэлээхтэрим суруйууларын ааҕан баран, бэйэм санааларбын хаhыатынан атастаhарга быhаарыннным.

Ф. ИВАНОВ,
шофер, ССКП райкомун чилиэнэ.

Биhигинниин шефтээх Нерюнгрига

„ИНДУСТРИЯ СЕВЕРА" хаhыат страницаларыттан

ТОННЕЛЫ ЭРГИЙЭР СУОЛГА

Аччыгый БАМ трассатын Саха сирин соҕуруу оттүгээҕи таас чохтоох комплекс кииннигэр түргэнник аҕалар сыалтан, тутааччылар, Нагорнайдааҕы 1250 метр усталаах тоннель тутуута бүтэрин күүлэнэккэ, тоннель соҕуруу уhугуттан тимир суол эргийэ бырар линиятын тутууну саҕалаабыттара сүүрбэччэ хонно. Суол бу учаастагын уhуна 4400 метр. Биирдэ саҥаатахха, сөччө уhуна суох, ол эрээри усулуобуйата олус ыарахан. БАМ-ҥа олоччутугар даҕаны маннык учаастак ханна да суох: специалистар ааҕыылараынан, суол ол хас биирдии километрыгар 40-нуу метр өрө дабайыы көрүллэр, ол аата мааны састааба тепловоз икки бүк күүhүнэн тардыахтаах.

Бу ыарахан, эппиэттээх учаастакка тимир суол линиятын Беркакиткэ ленинскэй комсомол төрүттээммит күнүн көрсө тиэрдэргэ кэбүллэhинни өгөрбүт коллективтартан биирдэстэрэ—«Саха сирин комсомолеhа» этэрээт бааhыастара туталлар. Кинилэр субу күннэргэ трассаны Холодникан разъеhигэ аҕалыахтаахтар.

«КОМСОМОЛЬСКАЯ ПРАВДА» АГИТПОЕЗД—АЧЧЫГЫЙ БАМ-ҥа

Соторутааҕыта Аччыгый БАМ тутааччыларыгар «Комсомольская правда» агитпоезд эмиэ малдьыттаата.

Бу сырыыга киин састааба сүрүннээн Белоруссия комсомолун Киин Комитетынан сүүмэрдэммит. Онно Витебскайдааҕы Культура дьиэтин «Спадчына» вокальнай-инструментальнай ансамбля, БССР үлэкүүтүн Государственнай ансамблин артистара, Белорус сиэтааҕы Государственнай консерватория выпускной курсун студеннара, уо. д. а. бааллар.

Поезд кыттыылаахтара Бам, Муртыгит, Анисовскай, Беленьская станциялар тутааччыларыгар сырыттылар. Тындаҕа кыраттык тохтоон ааспыттар; онтон салгыы БАМ хотугу салаатыгар кэлэн Нагорнайга, Золотинкаҕа, Беркакиткэ малдьыттаатылар. Үйэ тутуутун ыччаттара ыраахтан кэлбит ыалдьыттары итиитик, үөрэбэтэ көрүстүлэр.

Агитпоеhы ВЛКСМ КК эппиэттээх тэрийээччитэ Владимир Поздняков салайар.

КУОРАТ БЫЫБАРГА БЭЛЭМНЭНЭР

Дойду, республика саҥа, үүнэр-сайдар кэскиллээх индустриальнай киинэ Нерюнгри олохтоох Советтар быыбардарыгар бэлэмнэнэр.

Үлэhиттэр депутаттарын куораттааҕы Советыгар депутакка кандидаттарынан Саха сирин Соҕуруу оттүгээҕи комплекс уонна Аччыгый БАМ 130 чулуунан чулуу представителлэрэ туруорулан быыбар уокуруктардааҕы комиссияларынан регистрацияланнылар.

Горисполком аналлаах быhаарыытынан буолаары турар быыбардарга барыта 18 быыбардыыр учаастак тэриллиэ.

Бу күннэргэ куорат партийнай тэрилтэтин сүүhүнэн агитатордара уонна политинформаторадара депутакка кандидаттар иhин политическай агитацияны дьон үлэлиир уонна олорор сирдэринэн киэҥник тэнитэллэр.

Быыбардар чугаhаан истэхтэрин ахсын агитпууннар уоттара чаҕылыччы умайаллар, быыбардыыр учаастактар быраабыллыктыы киэргэтиллэллэр.

● Оройуон Советыгар депутакка кандидаттар

Ленин куоратыгар иитиллибитэ

Валя ахсыс кылааhы бүтэрээри сылдьара. Интернат-оскуолаҕа Ленинградтааҕы 55 №-дээх профессиональнай - техническэй училищеҕа ылыы барааабылата кэлбитэ. Оҕолор быыдьаhа сыллан олу лах да илх буолбуттара. Үчүгэй идэ, бэйэм ис. бэлэм бэлэс, дьиэ-уот... Ханнык эмэ да куоракка буолбатах — аан дойду үрдүнэн аатырбыт Ленинградка! Улуу Октябрь ...бугайдээбүт дирбиэннээх куоратыгар. Улуу Ленин аатын сүгэр куоракка.

Оҕолор тэбэлөрүн холбоон, сүбэлэhэн бардылар. Барыан балаахтар уонтан тахса буолан ...тулар. Арай төрөппүттэрэ ...-таас курдук саҥаран, саба ...кэбистилэр. Оччоҕо... Оччоҕо кэдэн. Оҕолор буолааххтаатаhара, сиртэн сэрбэйбэккэ ...лар аатыран төрөппүттэрин ...итта аахсыбаттара эмиэ да ...бох соҕус буолуоххa дылы. Онон бастаан бараа төрөппүттэритин көҥүллэтэргэ сүбэлэстиллэр.

Валя ыйэтигэр тиийэн, дьоннуругар Ленинград ГПТУ-тын туhунан тоhо тыла-өhө тиийэринэн кэпсээтэ. Кыыс күүппүтүн ...бөлөнгнүк дьонноро собуйэ оҕустулар. Ийэтэ иhиттэр «чэ улуукан куорат дьаллааныгар оҕом хайдах сылдьаах буолла?»— диэн саалаата ..., өбөтө барахсан ымсыырбыта-баҕарбыта бэрдин билэн, буолуох хаайыан кэрайдэ.

x x x

Промкомбинат столярнай сыаҕар үлэлээн тиитинии турар. Икки киhи түннүк араамаларын эрэрон түбүтүрэ, электрическэй дрелинэн үүттээн ылыыбыраата тураллар, сорохтор мас устуруустуулар, атыттар ыскаап оҥоро сылдьаллар. Иллээ элэгнээччи суох.

Икки улахан хоhу ааhан, иккис кыра хоско — малярнай диэки сыаххa киирэбит. Икки кыыс, биир дьахтар хаhаайыстыбаннай ыскааптары үрүҥ кыраасканан сотон ньалҕаарыгната тураллар. Үhүөн хара халааттаахтар. Икки кыыстан биирэ, боҕо-таҕа көрүннээҕэ, тэтэркэй хаанналаах,—Валентина Шадрина. Кэпсэтиннньэр, эйэҕэс майгыллаах.

—Дьэ, Ленинградка самолеттунан көтөн тиийдибит. Аэропортан куорат ыраах эбит. Араас автобустарынан айаннаан, дьон боҕоттон ыйдарыы, били 55 №-дээх ГПТУ-ны сиэ буллубут. Онтукабыт Васильевскай арыыга баар эбит. Субуруhан сылдьабыт. Дьыалабытын туттулар. Медицинскэй комиссия көрөн сөбүлээтэ. Биhиги, бииргэ барбыттартан уhүө буолан үөрэнэбит, Усулуобуйа барыта баар. Үөрэхпит син оскуолаҕа курдук, араас предметтэрдээх. Үөрэнээччилэрбит үксэ — нуучча кыргыттара. Олору кытта дьүөгэлэhэн, күлэ-оонньуу, үөрэнэ, үлэлии сылдьан, биир сылбыт бүппүтүн билбэккэ да хаалларбыт. Ленинградыы баҕабыт хаамар дьэри көрдүбүт аҕай. Оо, үтүөкэн да куорат! Үөрэхпин үчүгэйдик бүтэрэн 13-с ТМУ-га малярынан үлэлээбитим. Ол дойду олоҕордьаhаҕар үөрэнэн, биир сыл бэркэ табыллан үлэлээн баран, дойдубар уоппускаҕа кэлбитим уонна мантан барбатым ээ.

Манна, промкомбинаакка, даҕаны Ленинградка ылбыт идэбинэн үлэлиибин—малярбын, кыраасканньыппын. Бу идэбин сүрдээхтик сөбүлүүбүн. Миэхэ Ленинградка үөрэммэрим, үлэлиирим бэрт этэ, олус ньыргиэрдээх дьикти куорат, араас музейдар, театрдар, парктар. Манна да үлэлиир туох кыhаҕаннаах буолуой, чуумну дэриэбинэ, дьонум-сэргэм, аҕам, ийэм, сэттэ биирэ торообуттэрим. Манна да киинэ, оонньуу син баар.

Онтон салгыы Валя дойдутугар кэлэн, киэhээҥи оскуоланы бүтэрэн, орто үөрэхтэммитин кэпсиир.

Промкомбинат кылаабынай инженерэ Юрий Николаевич Евграфов мин көрдөhүүбүнэн маннык кэпсээтэ:

— Валя—биhиги бастыыр ыччаппыт, биир саамай эдэр, 21 сааастаах үтүө үлэhиппит, комсомол чилиэнэ. Профсоюз комитетыгар ревизионнай комиссияҕа үлэлиир. Коллектив бары дьыалаларыгар саамай активнай кыттыыны ылар. Көрдөрөн агитационы тэрийиигэ, туруоруута, агитзонаҕа Валя хайаан да баар буолларҕына табыллабыт... Биhиги коллективпыт ол иhин даҕаны Валябытын оройуон Советыгар депутакка кандидатынан туруордубут. Үлэhит, сэмэй, үтүө майгылаах-сигилилээх бастыыр ыччаппытыгар бэйэбит куоласпытын биэриэхпит.

Ититиник Ленин куоратыгар иитиллибит, идэ ылбыт, үлэлээбит Валентина Васильевна Шадрина—48 №-дээх Промышленнай уокуруктан оройуон Советыгар депутакка кандидат.

С. СОФРОНОВ.

Симоокка: В. Шадрина үлэтин кэмигэр.

П. Оконешников фотота.

ҮЛЭ ХОЛОБУРДААХ ДЬИССИПИЛИИНЭТИН, ПРОЙЗВОДСТВО ҮРДҮК КУЛЬТУРАТЫН ИҺИН

Биһиэхэ, ССРС профессиональнай союзтарын XVI съеһин делегаттарыгар, советскай профсоюзтар съезтэрин үлэтэ уонна биһиги дойдубут экономикатын уонна культуратын салгыы чэчиргэтиигэ сайыннарар итиэннэ аан дойдуга бүтүннүүтүгэр эйэни оннунан хааллараp туһугар хаан-уруу Коммунистическай партия аҕалыы кыһамньытынан толору ССКП КК Генеральнай секретара Леонид Ильич Брежнев ураты чаҕылхай уонна дириҥ ис хоһоонноох этиитэ сүрэхпитигэр дириҥник иҥэн хаалла.

Леонид Ильич мааннык тыллара биһигини улаханнык долгутта. Кини этэ: «Советскай киһи — бэйэтин дойдутун хаһаайына. Кини — общество модун күүһүн-кыаҕын уонна баайын-дуолун соҕус-соҕотох үөскэтээччи. Норуоттан атын ким даҕаны биһиэхэ общественнай үлэ түмүктэрин туһанар кыаҕа суох, ол эрээри биһиги иннибитигэр үлэлээн биэрээччи эмиэ суох. Ол аата хас биирдии киһи тус бэйэтин туһугар кыбыстыбат гына, табаарыстарын харахтарын суоҕар оонньообокко эрэ утары көрөр буолар гына үлэлиэх тустаах».

Биһиги өйбүтүгэр-санаабытыгар ССКП КК Генеральнай секретара Леонид Ильич Брежнев Улуу Октябрьскай социалистическай революция 60 сыла туолуутун коммунизм иһин охсуһуу улуу фронун бары участоктарыгар үлэҕэ саҥа кыайыыларынан достойнайдык көрсөргө ыҥырыыта дириҥник хатанна.

1976 сыл итиэннэ онус пятилетка иккис сылын бастакы кварталын сорудахтарын уонна социалистическай эбэһээтэлистибэлэрин болдьоҕун иннинэ толорбуппут уонна билигин, советскай профсоюзтар XVI съезтэрин үлэтин түмүктэринэн, съезкэ ССКП КК Генеральнай секретара таб. Л. И. Брежнев этиитинэн кынаттанан туран, бэйэбит кирбиилэрбитин, соруктарбытын чуолкайдык ыйаардыбыт уонна бэйэбитигэр үрдүк социалистическай эбэһээтэлистибэлэри ылынабыт.

Ханнык баҕарар коллектив үлэтин үрдүк көдьүүһүн төрүттүүнэ хас биирдии үлэһит үлэҕэ ситиһиилэрин булгуччулаах усулуобуйатынан производство үрдүк культурата уонна үлэ холобурдаах дьиссипилиинэтэ буолалларын үчүгэйдик билэбит.

Бэлиэтэниллибити олоххо киллэрэр туһугар сыл бастакы күннэриттэн эрэ-дэхси, толору күүһүнэн үлэлиэххэ, государственнай былааны уонна социалистическай эбэһээтэлистибэлэри халбаҥнаабакка толорор иһин дьаныардаахтык охсуһуохха, коллективка итэҕэл үлэни тупсарыахха, үлэ дьиссипилиинэтин уонна толоруллар үлэ иһин хас биирдии киһи эппиэтинэһин өссө көтөҕүөххэ наада. Бу боппуруостарга ССКП КК Генеральнай секретара таб. Л. И. Брежнев Герой-куорат Тулаҕа Кыһыл көмүс медалы туттарарыгар ураты болҕомтону туһаайбыта. Итини учуоттаан, биһиги производство технологиятын уонна үлэ тэрээһинин тупсарарга, үлэ бириэмэтигэр харыстабыллаахтык сыһыаннаһарга, үлэҕэ чуолкай ритми ситиһэргэ үлэ дьиссипилиинэтин бөҕөргөтөргө уонна ол суотугар үлэ үрдүк оҥорумтуотун хааччыйарга соруктанабыт.

Сүрүн соруктарбытыттан биирдэстэринэн үлэбит хаачыстыбатын бүтүннүүтүн тупсарыыны ааҕабыт.

Производство резервэлэрин арыйар, тутуу, оттук-энергетическэй уонна да атын материальнай ресурсалары кэмчилээн уонна кичэйэн ороскуоттуур, производство үрдүк культуратын, ыраас уонна бэрээдэк иһин охсуһар, былааны толоруу дьиссипилиинэтин уонна технологическай дьиссипилиинэни кэһиини таһаарбат туһугар биһиги куруутун кыһаныахпыт. Итиэннэ бэйэбит үлэбит опытын атастаһарга коллектив чилиэннэрин сүктэриллибит дьыалаҕа государственнай сыһыаннаһыыга иитэргэ, социалистическай куоталаһыы иннинэ күөнүгэр турарга, онус пятилетка сорудахтарын толорууга үлэһиттэр айар активностарын өрө көтөҕөргө дьулуһуохпут.

Улуу Октябрь 60 сылын чиэһигэр уонна онус пятилетка сорудахтарын болдьоҕун иннинэ толорор иһин ударнай вахтаҕа туран, биһиги: «Хас биирдии үлэһит — үлэ холобурдаах дьиссипилиинэтин уонна производство үрдүк культуратын иһин» диэн девииһинэн үлэлиэхпит.

ССРС профсоюзтарын XVI съеһин делегаттара — рабочайдар:

П. И. ЯКОВЛЕВ, Амма совхоз ыанньыксыта, Социалистическай Үлэ Геройа;
В. Ф. ПАУТОВ, Якутскайдааҕы автотранспортнай предприятие шофера;
Г. Н. МАЗАЕВА, «Якуттяжстрой» 1 №-дээх ТМУ-н штукатурдарын бириигэдьиирэ;
А. И. КНЫШ, «Якутуглестрой» комбинат болуотунньуктарын бириигэдьиирэ;
Н. Г. ПУШКАРЕВА «Алданзолото» комбинат Кураанахтааҕы нөмүһү араарар фабрикатын оператора;
Е. Е. ПАРШИНЦЕВ, Осетроватааҕы өрүс пордун портовой рабочайдарын бириигэдьиирэ;
Н. П. ПОТУРАЕВА, Якутскайдааҕы ТЭС турбинатын машиниһа;
И. В. ГОРОХОВ, «Ленинскэй» совхоз таба иитэр бириигэдэтин бириигэдьиирэ.

Субуруускай аатынан совхоз Болтоҥотооҕу отделениетын коммунистара наһилиэк общественнай, производственнай үлэтигэр төһүү күүһүнэн буолаллар.

Ол курдук, «Сардаана» фермэтын старшай ыанньыксыта Попова П. М. бэйэтин тустаах үлэтигэр үтүө суобастаахтык сыһыаннаһар, тиэрдиллибит былааны, эбэһээтэлистибэни аһары толо- комсомолкалар Раиса Кривошапкина, Екатерина Седалищева биллааннаах сорудахтарын, Улуу эбэһээтэлистибэлэрин аһаран ыллылар. Коллектив биир саҥаалыы ыарахаттары бары, биир киһи курдук, туоратарга кыһаналлар.

Оройуон Советын депутата коммунист Слепцов И. Г. 1976 сыл түмүгүнэн совхоз [illegible] тракторыһын аатын ылбыта. Бу [illegible]

ПРОИЗВОДСТВОҔА АКТИВНОСТЬ ҮРДҮҮР

Партийнай олох

түүр. Наставник ыанньыксыт Кириллина М. М., кыстык 7 ыйыгар хас биирдии фуражнай ынаҕыттан 728 кг үүтү ыыр былааннаах сылын 829 кг-нан толорон, отделение үрдүнэн үчүгэй көрдөрүүнү ситистэ.

Бу кырдьаҕас дьүөгэлии коммунистар эдэр саастарыттан ыанньыксытынан үлэлиир буолаллар ферма үлэтин ымпытын-чымпытын үчүгэйдик билэллэр, көрөр, ыыр сүөһүлэрин ордук кыһамньылаахтык бүөбэйдииллэр. Фермаҕа итэҕэс-быһаҕас баар буолааччы. Ону кинилэр эрдэттэн билэн, хайдах туоратары отделение салалтатын кытта сүбэлэһэллэр, уопсай партийнай мунньахтарга туруорсаллар. Фермаҕа орто оскуоланы бүтэрбит кыргыттар ыанньыксыттыыллар. Кинилэргэ сүбэни-аманы, баай опыттарын наставниктара биэрэллэр. Бу ферма үлэһиттэрэ Сылан отделениетын Арҕаа хотон ферматын коллективын кытта социалистическай куоталаһыыга киирсэн үлэлииллэр. Дьүөгэлии коммунистар — общественнай үлэ активистара, олохтоох Совет депутаттара. Попова П. М. ону таһынан ССКП райкомун чилиэнэ. Кинилэр үлэлиир фермаларыгар тыыт механизатор техника [illegible] үлэһиттэрин ыҥыктабыллар туһанар, бэйэтин үлэтинэн, дьиссипилиинэтинэн кинилэргэ үтүө холобур буолар.

ССКП чилиэнэ Седалищев Е. [illegible] отделениеҕа тракторынан үлэлээбитэ өр буолла. Кыһыныы [illegible] кк улахан ферманы тохтоло суох уулаан хааччыйар. Партийнай үөрэх оскуолатыгар хас да сыл стаж таһан үлэлээн, ыччаттар [illegible] тиэларга хас биирдии [illegible] көтүтүүтэ суох сылдьыбыт хааччыйда.

Коммунист Павлуцкай К. Д. Кындал участогар полевод [illegible] үлэлиир. Ферма бары үлэтигэр, кыһалҕатыгар тэҥҥэ ороолор, араас сонуннары [illegible] сиир. Кини сылгы [illegible] айар. Бу күннэргэ сылгыларга уордэри [illegible] ылллар, төрүөҕү сүтүгэ суох [illegible] бары кыһамньыларын уураллар.

Отделение коммунистара, ити курдук, Улуу Октябрь 60 сылын туолуутун көрсө, атыттары кытта, ситиһиилээхтик үлэлиир кыһаналлар.

Т. ПОПОВА,
партийнай тэрилтэ секретара.

СОВХОЗТАРТАН СОНУННАР

Эрилик Эристиин аатынан совхоз 50 гектарга хортуоппуй олордуохтааҕыттан 38 гектарын бүтэрдэ. 60 гектардаах бааһына сиилэскэ угуллар подсолнухха аналлаах хорутуллуута, онно сэмэнэ ыһыыга киирэ эрэбит.

Чакыр отделениетыгар 15 гектарга турнепсы ыһылахтаах.

Саасҥы ыллардааһыҥҥа массабай туруу саҕаланна элик.

Билигин совхоз рабочайдара, сулуусалаахтара ходуһаны сабыыга, ыраастабыкка үс күннээх субботникка таҕыстылар. Сорох рабочайдар сайылыкка тахсыыга бэлэмнэниини ситэрэ сылдьаллар.

Бэс ыйын 3 күнүттэн фермалар сайылыкка тахсаллар.

И. АММОСОВ,
совхоз директорын солбуйааччы.

x x x

Субуруускай аатынан совхоз оройуон механизатордарыгар кыһыырыылаах Хатылытааҕы отделениетыгар 250 гектар бааһынаҕа [illegible] көтөҕүлүннэ. Бу күннэргэ үлэ өссө күүскэ барыахтааҕа техника сааҕалиинан, тардыллыыта таҕ[illegible]. Быйыл олохтоох Советтар быыбардарыгар диэри совхоз 762 гектары ыардыыр былааннаах. Онон үстэн биирэ толоруллунна.

Бу күннэргэ хортуоппуй олордуу күүскэ бара турар. Хортуоппуй олордуутугар 2 трактор, 20 киһи үлэлээн 47 гектарга олордуу [illegible] лынна.

А. ГОТОВЦЕВА,
«СО» общ. корр.

СААМАЙ КИЭҤ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВОЛААХ

(Бүтүүтэ. Иннин 1 стр. көр).

лаас органнарыгар 30 мол. кэриҥэ активистар күннэтэ көмөлөһөллөр. Маассалары общественнай дьыалаларга салайыы араас көрүҥнэринэн хабыыга профсоюзтар, Ленинскэй комсомол, үлэһиттэр атын да тэрилтэлэрэ көмөлөһөллөр.

Уопсай дьыалалары быһаарыыга, обществоны уонна государствоны салайыыга норуот маассаларын киэҥ активнай кыттыылара социалистическай демократия ис дьиҥинэн буолар. ССКП КК «Улуу Октябрьскай социалистическай революция 60 сыла туолуутун туһунан» Уураахтар социалистическай демократия диэн бу быраабтар уонна эбээһинэстэр, дьиҥнээх көҥүл уонна гражданскай инициатива арахсыспат биирдэрэ, общество, коллектив уонна биирдии киһи интэриэһэ биир дьүөрэлэһиилэрэ буолара бэлиэтэнэр.

Советскай тутул дириҥ демократизмын итэҕэтиилээх көстүүтэ — биһиги партиябыт ленинскэй ис уонна тас политикатын бүттүүн норуот өйөөһүнэ, куорат уонна тыа сирин үлэһиттэрин политическай уонна үлэҕэ улахан үүнэ турар активностара, социалистическай куоталаһыы сүүкэн далааһына, үлэҕэ коммунистическай сыһыан иһин хамсааһын.

Советскай дьоннор кэрэ кэскиллэригэр эрэллээхтэр, ону чугаһатар туһугар дьаныардаахтык үлэлииллэр. Биһиги үлэҕэ, үөрэххэ, доруобуйа харыстабылыгар, социальнай хааччыллыы бары көрүҥнэригэр быраабтар курдуктарынан бары бүттүүн туһанабыт, кинилэр дьиҥнээхтик харыстаналлар.

Капитал дойдуларын үлэһиттэригэр ити барыта — кинилэр сүүһүнэн сыллар усталарыгар олоххо киллэрэр туһугар турууллаһан охсуһар баҕа санаалара эрэ. Сиэ билигин 18 мөлүйүөннэр үлэтэ суохтар. Үгүс буржуазнай дойдуларга ордук «калэйбит көлүөнэ», «муҥуга-сорго анаммыт кылааһы салҕааччы» диэн ааттанааччы ыччаттар эрэйдэналлар.

Эбэтэр үөрэҕириини ылан көрүөҕүҥ. Социализм бу оттүнэн урут ким да билбэтэх түмүктэрин биэрдэ. Революция иннинээҕи Россияҕа улахан нэһилиэнньэ түөрт гыммыт үһэ үөрэҕэ суох эбит буоллаҕына, билигин түөрт гыммыттан үһэ үрдүк, толору уонна ситэтэ суох орто үөрэхтээх. Биһиэхэ үөрэх араас көрүҥнэринэн 93 мол. киһи хабыллына. Оттон АХШ-гар 21 мол. киһи үөрэҕэ суох, 1975 сыллааҕы орто оскуоланы негрдэр 30 эрэ бырыһыана бүтэрбит этэ.

Советскай киһи, диэбитэ табаарыс Л. И. Брежнев ССРС профсоюзтарын XVI съеһигэр, общество модун күүһүн уонна баайын-дуолун соҕус-соҕотох айааччы, дойду соҕус-соҕотох хаһаайына. Биһиэхэ хамнаһы эрэ буолбакка, моральнай дуоһуйууну эмиэ биэрэр общественнай үлэ түмүктэринэн норуот эрэ туһанар кыахтаах.

Советскай дьоннор ортолоругар «Онус пятилетка былааннарын толоруу — барыбыт уонна хас биирдиибит дьыалата» диэн лозунг киэҥник тарҕаммыта туһалаах буолбатах. Итиннэ кинилэр айар инициативаларга туһуланар, итиниэхэ промышленность уонна нар. хаһаайыстыбатын үлэһиттэрин үлэҕэ кураахтаныыта бас бэринэр. Колхозтаахтар, совхозтар рабочайдара, тыа сирин специалистара юбилейдаах сылы бүгүн уонна тыа хаһаайыстыбатын атын культураларын үрдүк үүнүүлэринэн бэлиэтииргэ наадалааҕы барытын оҥороллор.

Олох оргуйар үөһүгэр үлэлиир олохтоох Советтар үлэһит коллективтар, производство бастыҥнарын патриотическай көҕүлээһиннэрин бары оттунан өйүүллэр. Кинилэр бэйэлэрин сессияларыгар хаһаайыстыбаннай уонна социальнай-культурнай тутуу дьоһуннаах боппуруостарын дьүүллэһэллэр, бэйэлэрин хабар тэрилтэлэригэр олорор нэһилиэнньэ наадыйыыларын уонна көрдөбүллэрин учуоттууллар.

Партия норуот уопсай государствотын демократическай төрүттэрин салгыы тупсарар, үлэһиттэр депутаттарын Советтарын бөҕөргөтөр туһугар сыаналаахтык үлэлиир. Быыбар күн бэйэлэрин куоластарын коммунистар уонна партията суохтар блоктарын кандидаттарын иһин биэрэн туран, советскай дьон коммунистическай ленинскэй партияларыгар, бэйэлэрин хаан-уруу Советскай былаастарыгар муҥура суох эрэллэрин өссө төгүл этиэхтэрэ.

Н. СКАЧКО.

«Правда» [illegible]

Тыа сирэ—ыччат романтиката

ҮТҮӨ ҮГЭСКЭ КУБУЛУЙДА

Оройуоҥҥа орто оскуолалары бүтэрээччилэр «Оскуола—производство—үрдүк үөрэх» диэн девиһинэн үлэ араас салааларыгар тахсыылара үтүө үгэскэ кубулуйда. Кэнники үс сылга совхозтар производстволарыгар кыттарга орто оскуоланы бүтэрбит 717 ыччат комсомольскай путевкалары ылбыттара. Кинилэр «Икки сыллаах былааны—Октябрь юбилейыгар!» диэн дойду бастыҥ коллективтарын бачыымнарынан үлэлииллэр. Эрилик Эристиин аатынан совхоз «Юбилейнай», «Сырдык», «Маарынчаан», о. д. а. ыччат-комсомольскай коллективтара общественнай сүөһү ааспыт кыстыгар үрдүк көрдөрүүлэри ситистилэр.

Аны аҕыйах хонугунан оройуон орто оскуолаларын 300-тэн тахса оҕо бүтэриэ. Онтон 75 бырыһыаннара совхозтарга үлэлии тахсыахтара. Кинилэр сүрүннээн 33 ыччат-комсомольскай коллективтарга үлэлиэхтэрэ, сайыҥҥы кэмҥэ от, бурдук хомууругар кыттыахтара.

Маныаха билиҥҥи турукунан ордук үчүгэй, былааннаах бэлэмнэнии үлэтэр Дириҥ, Кытаанах, Мугудай оскуолаларыгар ыытыллааллар. Ол курдук, Дириҥ орто оскуолатын бүтэрэр 54 үөрэнээччилэр трактористарга уонна массыынанан ынаҕы ыаһыҥҥа үөрэтэр анал курстары бардылар. Оттон оройуоҥҥа ыҥырыылаах кытаанахтар Субуруускай аатынан совхоз Сылаҥнааҕы, Кытаанахтааҕы отделениеларыгар үлэлиэхтэрэ. Бу совхоз территориятыгар баар Хатылы, Сылаҥ, Кытаанах орто оскуолаларын бүтэрбиттэр сүрүннээн Сылаҥнааҕы Ойбон Күөл ферматыгар тахсыахтаахтар. Кинилэргэ түөрт квартиралаах уопсай дьиэ бэриллиэхтээх.

«Тыа сирэ—ыччат романтиката» диэн девиһинэн Чурапчы «эдэр сааһа» производствоҕа быйыл хаһааҥҥытааҕар да тэрээһиннээхтик тахсыаҕа.

В. ПОПОВ, ЫБСЛКС райкомун иккис секретара.

КЭТЭҺЭБИТ, КҮҮТЭБИТ

Биһиги совхозпут салаатата орто оскуоланы бүтэрэн производствоҕа үлэлии тахсар ыччаттарга ураты болҕомтотун уурар. Кэлин сылларга совхоз территориятыгар баар Амма уонна Мугудай орто оскуолаларын бүтэрбиттэр Төрүт, «Юбилейнай», Кыстык Кугда, Үрэх Күөрэ, о. д. а. фермаларбытыгар ыанньыксыттарынан, борооску көрөөччүлэринэн үтүө суобастаахтык үлэлииллэр. Үгүстэр отделениелэр ходуһаларыгар, баһыылаларыгар күргүөм үлэҕэ үрдүк ситиһиилэринэн дьону-сэргэни үөрдэллэр.

Быйыл даҕаны биһиги орто оскуолаларбытын бүтэрээччилэр аҕа табаарыстарын үтүө үгэстэрин салҕаан, төрөөбүт сөхсэттэрыгар кылаастарынан тутуспутугунан үлэлии тахсарга быһаарыннылар. Ол курдук, Амма орто оскуолатын бүтэрэр 60-тан тахса ыччат совхоз Болугурдааҕы уонна Одьулуунааҕы отделениеларыгар от ыйын саҕатыттан тахсарга дуогабар түһэриэхтилэр. Кинилэртэн уончалыы оҕо Кулаадыма уонна Үрэх Күөрэ фермаларыгар ыанньыксыттары кэлиэхтэрэ. Онтон атыттар совхоз Кыстык Кугдатааҕы уонна «Юбилейнай» ыччат-комсомольскай фермаларыгар бараргэ баҕаларын этиллэр.

Мугудайдар урут кылааһынан тутуспутунан производствоҕа тахсыыны оройуоҥҥа аан-бастакынан саҕалаабыттартан биирдэстэринэн билллэллэр. Бу үтүө бачыымы быйылгы юбилейдээх дьылга да салгыыр бигэ эрэллээхтэр. Кинилэр совхоз Мугудайдааҕы уонна Бахсытааҕы отделениеларыгар үлэлиэхтэрэ.

Биллэн турар, орто оскуола кэнниттэн аан-бастаан производствоҕа тахсыбыттарга үлэ-хамнас ыарахаттара, итэҕэс-быһаҕас да элбэх буолуохтара. Ону эрдэттэн учуоттаан, Карл Маркс аатынан совхоз салаатата эдэрдэргэ опыттаах үлэһиттэри наставниктарынан сыһыартыыр, олорор, үлэлиир усулуобуйаны тэҥ кыалларынан толору хааччыйар былааннаах.

Тыа сиригэр ыччаты олохсуутуга кинилэр сыыһаланнарын табан тэрийии эмиэ быһаарар оруолу ылар. Ол да иһин ити боппуруоска биһиги совхоз партийнай, комсомольскай тэрилтэлэрин оттүттэн ахсаабат болҕомтону уурууэхпут.

Дьэ ити курдук, биһиги орто оскуолалары бүтэрээччилэр онус пятилетка сорудахтарын олоххо киллэрэр туһугар үрүт илгэни үрүлүтэ, эмис эти дэлэтэ совхоз производствотыгар тахсалларын кэтэһэбит, күүтэбит!

М. МОРДИСКИНА,

совхоз комсомольскай комитетын секретара.

ЫҤЫРЫЫЛААХ КОЛЛЕКТИВКА

Улуу Октябрь 60 сыла туолар юбилейдаах дьылыгар Алексеевскай оройуон орто оскуолаларын бүтэрээччилэр ыҥырыыларын ойоон оройуоҥҥа бастакынан бачыым көтөхпүт Кытаанах орто оскуолатын онус кылааһын үөрэнээччилэрэ ситии-хотуу аттестатын ылар иннин экзаменнары ситиһиилээхтик туттарарга дьулуһаллар.

Кинилэр аны аҕыйах хонугунан орто оскуоланы бүтэриэхтэрэ. Ол кэнниттэн 34 уол уонна кыыс Субуруускай аатынан совхоз Эргиминээҕи, Нам атааҕы уонна Ойбон Күөллээҕи фермаларыгар ыанньыксытынан, бороосу көрөөччүнэн, бостуугунан үлэлии тахсыахтара.

«СО» корр.

Биһиги олохпут күннэтэ сайдар. Нэһилиэнньэ да үүнүүтэ улахан. Онон сыл ахсын оройуоҥҥа кэлэр аһыыр-ас, таҥнар-таҥас, дьиэ тэриллэрин, о. д. а. кээмэйдэрэ улаатар. Маныаха райпо таһаҕаһа сүрүннээн уу суолунан Мындаҕаайы бириистэниттэн бырааҕыллар.

Быйыл да манна элбэх таһаҕас кэлэн эрэр. Ону бириистэтигэр, түргэнник сүөкүүр, ааллараан лаах миэстэлэргэ тарҕатар наада. Былырыын саас бэлэмнээнин, тэрээйин үлэлэр, совхозтар уонна оройуон кииниттэн производственнай тэрилтэлэр кэмэлэрэ ситэтэ суоҕуттан баржалары олус бытааннык сүөкээбиппит. Райсовет исполкомун быһаарыыта тахсыбытын, дьаһал бэриллибитин үрдүнэ сельскэй Советтар исполкомнара таһаҕас сүөкээһиннигэр үлэһиттэри тэрийэн ыыппатахтара. Инньэ гынан былааннаах 130 киһи оннугар 58 эрэ үлэһит кииртэ.

САҤА ТАБААРЫ—НЭҺИЛИЭННЬЭҔЭ

Оттон техника чааһынан этэ да барыллыбат, сыччах райпо бэйэтин уонна «Сельхозтехника» холбоһугун автомашиналара эрэ таһаҕаһы тасыйыттара. Дьиҥинэн, райсовет исполкомун быһаарыытын быһыытынан, 20-тэн таһаҕаһа суох автомашина, трактор киириэхтээх этэ. Ону совхозтар, производственнай тэрилтэлэр салайааччылара толорботохторо. Итини түмүгэр нэһилиэнньэни табаарынан, аһыылык бородуукталарынан хааччыйыыга улахан атахтааммыта.

Быйыл даҕаны дьыалабыт бөрүкүтэ суох. Райсовет исполкомун ыам ыйын 12 күнүнээҕи быһаарыытынан сельсоветтар, совхозтар уонна оройуон кинии тэрилтэлэрэ 103 үлэһити, 23 автомашинаны Мындаҕаайыга киллэрэн бырыбар күнүгэр дьаарэ таһаҕас таһыытыгар үлэлэтиэхтээх этилэр. Ол гынан баран Карл Маркс аатынан совхозтан, киносеттан, лесхозтан, линейнэй-техническэй сыахтан ураты тэрилтэлэр, Субуруускай Эрилик Эристиин ааттарынан совхозтар салаллалара таһаҕаһы сүөкээһиҥҥэ кэ-дэх сыһыаннаһаллар. Баҕарааччы группунан Мындаҕаайы бириистэнигэр мебели, комбикорму, кондитерскэй оҥоһуктары таамыт 5 баржа сүөкэнэ турар. Онно баара-суоҕа 40-ча киһи уонна 15 автомашина үлэлиир. Итинтэн 12-тэ райпо бэйэтин киэнэ.

Онон кэлбит табаары миэстэ түргэнник таһан илиннэ тут атыыга таһааран нэһилиэнньэ наадыйыытын хааччыйыыга түһэйиэххин!

Н. САВВИНОВ,

райпо бырабылыанньатын председателин солбуйааччы.

Үөрэнээччилэр юбилейнай спартакиадалара

Эрэлбит улахан

Дириҥҥэ оройуон орто оскуолаларын сүүмэрдэммит хамаандалара икки күн устата сэпчэки атлетикаҕа, волейболга уонна национальнай ыстарыыларга күөн көрүстүлэр.

100 метрга сүүрүүгэ Чурапчы орто оскуолатын быһыйдара инники түһэн, хамаандаларыгар маҥнайгы кыайыылары аҕалаллар: уолаттартан Илья Иванов 13 сек., кыргыттартан Аня Гоголева 14,6 сек., кыра уолаттартан Миша Захаров 12,8 сек. кэллилэр. 200 метрга Андрей Бурнашев (Чурапчы) 26 сек., Миша Эверстов 26,2 сек. түмүктээн, кыайыылаахтарынан тахсаллар. Кыргыттартан Катя Максимова (Сылаҥ) 30,3 сек., Шура Антипина (Хатылы) 31,4 сек. фиништээтилэр. 400 м дистанцияҕа чемпионнаабыт Костя Попов (Амма) бириэмэтэ—59,1 сек. Бу да сырыыга Миша Эверстов 58,1 сек. көрдөрөн финишкэ урут тахсар. Оттон Катя Максимова 1 мүн. 07,5 сек. кэлэн атыттары лаппа сабырыйда.

Күрэхтэһии бастакы күнүгэр үгүс киһи болҕомтотун уһун сиргэ сүүрүүлэр тардылар. 800 м үчүгэй түмүгү бырааттыы Проня уонна Сеня Катакиновтар көрдөрдүлэр. Проня 2 мүн. 13,4 сек. кэлэн чемпионнаата. Кыргыттарга бу дистанцияны 2 мүн. 38,5 сек. сүүрэн Валя Платонова өлөхтөөхтөру олус үөртэ.

Ити кэнниттэн уолаттар 1500 м стардыы ыллылар. Бииэтэккэ 4 мүн. 28,2 сек. бириэмэнэн Амма үөрэнээччитэ Валерий Иннокентьев урут тахсар. Оттон кыра уолаттарга кыайыылааҕынан Сылаҥ орто оскуолатын быһыйа Ваня Макаров буолла. Кыргыттартан бу дистанцияны 5 мүн. 21,8 сек. кэлэн, Валя Платонова эмиэ тэҥнээҕин булбата.

Ыстаныыларга ордук ситиһиилээхтик Афоня Кузьмин (Дириҥ) кыттына. Кини 5 м 28 см. уһуну ойон, 10 м 50 см. устата төхтүрүйэн ыстанан спартакиада чемпионунан буолла. Кыргыттарга Аня Гоголева 3 м 68 см. түһэн атыттары лаппа баһыйда.

Күрэхтэһии иккис күнүгэр 5000 м сүүрүүгэ барыта тоҕус быһый стардыы ылла. Чемпионунан 17 мүн. 48 сек. көрдөрөн Валерий Иннокентьев буолла. Иккиһи Мугудайтан Спиридон Макаров, үсүһү Миша Хоютанов (Хатылы) ыллылар. Пятиборье кыайыылаахтара: 1377 очколаах Сеня Егоров (Хатылы), 1229 очколаах Андрей Бурнашев. Кыргыттарга троеборьеҕа үчүгэй түмүгү 1009 очколаах Лина Осипова (Дириҥ), 904 очколаах Мария Новгородова (Сылаҥ), 769 очколаах Наташа Бубякина (Хатылы) ситистилэр.

Эстафетаҕа илии-кэлии түсүһүү үгүс көрөөччү сүргэтин көтөхтө. Бастакы этапка иккис испит чурапчылары Миша Эверстов иннинэ таһаарбытын атыттара өссө чиҥэтэллэр. Бириэмэлэрэ—51 сек. Мугудай уонна Хатылы быһыйдара тэбис-тэҥҥэ фиништииллэр. Кыргыттар эстафеталарыгар хатылылар 59,1 сек. көрдөрөн инники түһэллэр. Иккиһи Чурапчы, үсүһү Дириҥ кыргыттара ыллылар. Уопсай түмүккэ чэпчэки атлетикаҕа кыайыылааҕынан Чурапчы хамаандата таҕыста.

Үгэс курдук, атах оонньуутун дьон-сэргэ кэрэхсээн көрдө. Оройуон чулуу быһыйа, спорт ветерана И. Е. Захаров уола Ваня, өссө утумнаахтык дьаныһан эрчиллиннэҕинэ, инникитин «аҕатын туйаҕын хатарыыһыгын» көрдөрдө. Кини 36 м 37 см. кылыйан, иккис буолбут Леня Собакины (Хатылы) бүтүн метринэн бырахта. Үсүһү Сеня Егоров ылла. Кыра уолаттарга ахсыс кылаас үөрэнээччитэ Миша Эверстов (Чурапчы) аҥардастыы аатырда. Кини көрдөрүүлэрэ: кылыыга—31 м 90 см., ыстаҥаҕа—31 м 11 см., куобахха—27 м 15 см. Кылыыга иккиһин алтыс кылаас үөрэнээччитэ Миша Эверстов (Дириҥ) 30 м 10 см. түһэн ылла.

Улахан уолаттарга ыстаҥаҕа Афоня Кузьмин 33 м 25 см. түһэн чемпионнаата. Сеня Егоров иккискэ, Ваня Захаров үһүскэ таҕыстылар. Куобахха хатылылар аҥардастыы инники түстүлэр. Чемпион Сеня Егоров көрдөрүүтэ—29 м 52 см.

Волейболга икки күннээх бэрт «ыйдаах-хайдаах», тыҥааһыннаах хапсыһыылар 4 сеткэнэн бардылар. Кыайыылаахтарынан Чурапчы уолаттара, Дириҥ кыргыттара буоллулар. Уопсай түмүккэ дириҥнэр чемпионнаатылар, иккиһи Чурапчы, үсүһү Хатылы волейболистара ыллылар. Манна оонньооччулар техникалара мөлтөҕө, сытыы оонньуулары оҥорботторо, үчүгэйдик бэлэмнэммэтэхтэрэ харахха тута бырааҕыллар. Волейболистар, эдэр дьон диэтэххэ, хамсаныылара быстаан, тарбаҕынан оонньуур оҕо ахсааннаах.

Комплекснай спартакиада түмүк парадыгар элбэх киһи мунньунна. Улахан кубогы Дириҥ орто оскуолата ылан, олохтоохтор үөрүүлэрэ-көтүүлэрэ үрдээтэ. Иккискэ Чурапчы, үһүскэ Хатылы орто оскуолаларын хамаандалара таҕыстылар. Кэргиннэринэн бастаабыт оскуолалар коһөрүүлэ сыллар кубоктарынан наҕараадаланнылар.

Үөрэнээччилэр юбилейнай сайыҥҥы спартакиадалара ити курдук үчүгэй тэрээһиннээхтик, үрдүк спортивнай таһымнаах барбытын улаханнык астына бэлиэтиибит.

Д. ЭВЕРСТОВ,

Саха АССР спордун маастара.

СИИМОКТАРГА: хаҥастан—1500 метрэ сүүрүүгэ бастаабыт Валерий Иннокентьев; 100 уонна 200 метрэ сүүрүүгэ чемпионка Аня Гоголева.

П. Оконешников фотота.

Редактор А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ

Оройуоннааҕы тубболньуусатын Игнатьев Николай Ивановичка аатыгар бэриллибит 010665 №-дээх больничнай лист сүппүтүнэн дьиҥэ суоҕунан ааҕыллар.

БУЛЧУТТАР ИСТИИЛЭРИГЭР

Саха АССР Министрдэрин Советэ бэс ыйын 1 күнүттэн бэйэт күнүн киллэрэн туран, АНДЫЫ БУЛТААҺЫНЫ республика киин оройуоннарыгар, ол иһигэр Чурапчыга, көҥүллээтэ.

БИҺИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтовай индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул. 12. ТЕЛЕФОННАРБЫТ: редактор—91-395, отделлар—91-495, уопсай—91-505.

«Саҥа олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР.